

Costin MANOLIU

Umbra lui Adam Puslojic la Sibiu

Între personalitățile prezente pe 7 și 8 noiembrie a.c. la Sibiu, cu ocazia aniversării a 50 de ani de la înființarea Teatrului de Stat, Teatrul "Radu Stanca" de astăzi, s-a aflat și Adam Puslojic, inconfundabilul poet român de pe valea Timotului, din Serbia. Actorii din Sibiu - Mihai Bica, Nae Floca-Acileni, Rodica Mărgărit, Dana Lăzărescu Popa, Ioana Blaga, Gabriela Neagu, Ovidiu Moț, Mihai

Coman și Viorel Rață - l-au onorat prezentând spectacolul "Vânătorul de umbre se grăbește la Roma", având la bază un scenariu dramatic inspirat din poezia de tinerețe a lui Adam Puslojic. Înscriș în sfera experimentelor realizate până acum de regizorul și scenograful Horațiu Mihaiu, "Vânătorul de umbre se grăbește la Roma" e pătruns de cinism, neîncredere, pesimism ori

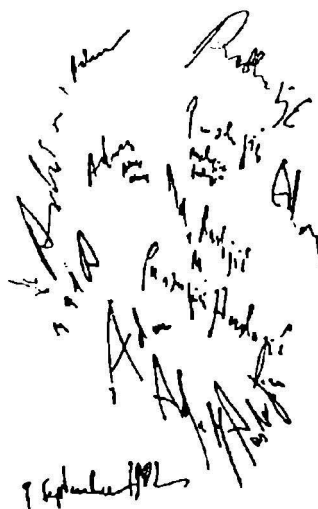
prea multă luciditate în ceea ce privește condiția omului din-totdeauna. Omul supus mereu ispitelor și încercărilor, de la izgonirea lui Adam din Rai și până azi. Șarpele apare sub forma unui nou zeu, poate cel al tehnicii, care-l desparte pe om de poezia sufletului său. Moartea revine obsesiv. Evident, moartea spiritului. O meditație spre un univers în care nu mai există oameni, ci doar

“umbrele” lor. Încercarea echipei care a realizat acest spectacol și mai ales efortul actorilor de a da viață unor abstracțiuni pot contraria. Merită, însă, văzut.

– Domnule Adam Puslojic, cum s-a născut spectacolul “Vânzătorul de umbre se grăbește la Roma”?

– M-am întâlnit cu actorii Teatrului “Radu Stanca” la Sebeș-Alba, la Festivalul “Lucian Blaga”.

– Am văzut acolo un spectacol alcătuit din versurile marelui poet. După miezul nopții, citind actorilor sibieni câteva poezii scrise de mine în tinerețe și traduse de Nichita Stănescu și Ioan Flora, s-a creat spontan o atmosferă de posibilă colaborare. Ulterior l-am rugat pe Horațiu Mihaiu, un vechi prieten, să realizeze un spectacol pornind de la versuri scrise de mine. N-am vrut să facem un simplu recital. Ne-am dorit să folosim toate puterile teatrului: cuvântul, lumina, mișcarea, imaginea, muzica. O osie vizuală a spectacolului au fost tablourile marelui pictor suprarealist Magritte. Spectacolul începe cu evocarea tabloului “Marele terapeut” - omul care în loc de inimă și plămâni are doi porumbei închiși într-o colivie. Un alt ax al spectacolului este un erou liric preluat din poezia mea, așa numitul Negleduș, o ființă bizară cu 16 chipuri, un reprezentant al timpului nostru, tumultuos și dureros. Deși versurile au fost scrise până în 1972, le-am ales pentru că ele par scrise azi. Dacă eu cred în cuvânt, în poezie, cred și în șansa ei de a corespunde Cosmosului, forțelor fundamentale care creează și simpla noastră viață. Cuvântul “moarte” apare în spectacol de peste

50 de ori în diferite ipostaze, cu semnificații diverse. Negleduș trece prin 16 încercări și apare și în alte două poeme care există în spectacol. Avem de-a face cu simbolistica cifrei 18, numărul magic al Ortodoxiei. La fel cum la Nichita Stănescu cele “11 elegii” sunt 12 - cu trimitere la *Cinea cea de Taină*, pentru a li se adaugă poemul “Omul Fantă”, care-l reprezintă pe Iuda în această heraldică a cărții lui. Eu l-am condus pe eroul meu liric, pe Negleduș, prin mai multe poeme și el se îmbogățește ca ființă. Avem de a face un ritual al Învierii.

– Negleduș, înseamnă ceva în limba sârbă?

– E un cuvânt vechi, pe care l-am descoperit într-un dicționar al limbii sârbe. El este omul care nu poate fi văzut cu ochii. Poate fi mai mult intuit. Cu ani în urmă s-a făcut un film intitulat “Negleduș”, în care apar chiar eu. În final sunt identificat și prins. Sunt înfășurat ca o mumie, purtat ritualic pe brațe și scos pe un acoperiș, pentru ca Cerul să se obișnuiască cu mine. Se aude un bocet. Mumia învie, poetul moare.

– Am aflat că premiera “Vânzătorului de umbre...” a avut loc în Serbia.

– Într-adevăr. La Uzdin, o comună din Banatul Sârbesc în care trăiesc mulți români, există un festival internațional de poezie. Anul acesta, în luna iulie, mi s-a decernat la acest festival Marele Premiu “Sfântul Gheorghe”. Trupa teatrului din Sibiu a fost invitată de Uniunea Scriitorilor din Serbia și Comunitatea Românească din Iugoslavia. “Vânzătorul de umbre...” a fost prezentat la Uzdin și la Pancevo. Am fost bucuros că au înțeles spectacolul și cei care nu știu limba română, oameni din prima linie a culturii belgradene. De exemplu: marele regizor și prozator Jivojin Pavlovici, precum și Milorad Jaccici, excelentul operator care a lucrat cu Lucian Pintilie la filmul “Salonul nr. 6”. Pe neașteptate, el a filmat spectacolul și avem acum un document extraordinar.

– Domnule Adam Puslojic, ce cărți aveți în pregătire în acest moment?

– Un volum de versuri scris direct în limba română, intitulat “Adaos”. Dumnezeu a creat-o pe Eva dintr-o coastă a lui Adam, dintr-un “adaos”. Asemenea cu titlul spectacolului, “Vânzătorul de umbre se grăbește la Roma”, va apărea o carte de poezie la Editura Seara, condusă de Mircea Dinescu. Pregătesc și o carte despre Nichita Stănescu, marele meu prieten, volum intitulat “Sub podul lui Apolodor”. Legenda spune că trupele romane au trecut Dunărea pe podul construit de Apolodor din Damasc în timp ce constructorul stătea sub pod. Dacă podul rezista, scăpa cu viață. Dacă nu, Apolodor murea. Nichita a stat și el sub un astfel de pod. Am datoriat să fac această carte, acum când Nichita a împlinit 65 de ani.

Asfuzul pitit de Nochi

19

